

Tot voor kort weinig kennis over re-entry

Teveel mensen werken nog onveilig

Jongeren tot en met 15 jaar mogen tot 14 dagen na een bespuiting niet in het gewas werken, ongeacht welk middel is gebruikt.

Veilig werken met gewasbescherming blijft in beweging. Het onderwerp speelt zowel voor de teler of medewerker die het middel toepast, als de mensen die na de toepassing moeten werken in de kas waar een behandeling is uitgevoerd. Re-entry, het betreden van de kas na een bespuiting, is op het moment een hot item.

TEKST: MARLEEN ARKESTEIJN

BEELD: ERIC VAN HOUTEN

Een teler mag alleen gewasbeschermingsmiddelen toepassen die door het College voor de Toelating van Bestrijdingsmiddelen (CTB) zijn toegelaten. Bij de aanvraag voor toelating van een middel moeten fabrikanten gegevens verstrekken over de werking en de giftigheid voor mens en milieu.

Het CTB beoordeelt of het middel een toelating krijgt, waarbij het college ook de risico's voor de toepasser en gewasmedewerkers bekijkt. Dit resulteert in een getal: de risico-index (zie kader).

“Nefyto, het overkoepelende orgaan van fabrikanten van gewasbeschermingsmiddelen, ziet de risico-index vooral als hulpmiddel bij de toelatingsbeoordeling en

niet als maat om de schadelijkheid voor de gezondheid of gevaar voor de veiligheid te kwantificeren bij re-entry”, zegt Jurgen Vet, crop advisor manager bij Syngenta en lid van de werkgroep communicatie bij Nefyto.

Re-entry punt van zorg

Voor FNV Bondgenoten is de re-entry een punt van zorg omdat werknemers, die na een bespuiting in het gewas werken, kunnen worden blootgesteld aan gewasbeschermingsmiddelen.

“Telers moeten van de Arbeidsinspectie in hun Risico Inventarisatie & Evaluatie aandacht besteden aan de risico's van re-entry, maar ze blijken over onvoldoende

informatie te beschikken. Met name over de vraag wanneer de medewerkers weer in of met een behandeld gewas mogen werken na een bespuiting, welke beschermingsmiddelen er nodig zijn en hoe lang ze deze moeten gebruiken”, vertelt Vet.

Over de re-entry was tot voor kort weinig informatie beschikbaar omdat dit nog geen onderdeel was van de officiële toelatingsprocedure. Op dit moment bekijkt LTO samen met FNV Bondgenoten welke producten telers gebruiken en bij welke gewassen re-entry een rol speelt.

Europees tijdschema

Het afgelopen jaar hebben de bij Nefyto aangesloten bedrijven hun eigen midde-

met gewasbeschermingsmiddelen

len op re-entry in de glastuinbouw herbeoordeeld op basis van de methodiek van het CTB. Daarbij loopt Nefyto voor op het Europese tijdschema. "De politiek sluit aan bij het Europese tijdschema. De herbeoordeling van bestaande toelatingen op re-entry ligt stil tot de Europese beoordeling in 2008 is afgerond. Voor sommige producten kan het daardoor een paar jaar duren, voordat ze in Nederland aan bod komen.

Daardoor ontstond een knelpunt, omdat tuinders de re-entry informatie nodig hebben voor hun Risico Inventarisatie & Evaluatie", legt Maritza van Assen, directeur van Nefyto uit. "We hebben echter besloten om telers zo snel mogelijk van de benodigde informatie te voorzien."

Informatieplatform

De gegevens over re-entry zijn sinds 30 juni beschikbaar. De volgende stap is de vermelding van de re-entry risico's op de etiketten, op de veiligheidsinformatiebladen van de middelen en op de websites van de fabrikanten en leveranciers.

Nefyto wil op korte termijn een kennisplatform creëren om de communicatie naar de praktijk efficiënter te maken. Van Assen: "We willen geen dingen dubbel doen, maar informatie aan elkaar koppelen."

Een voorbeeld van goede informatievoorziening is de website www.gewasbescherming.nl, die wordt beheerd door Jo Ottenheim, secretaris van de werkgroep gewasbescherming van LTO Nederland.

Arbeidsinspectie

De Arbeidsinspectie controleert of werkgevers hun verplichtingen ten aanzien van hun werknemers goed naleven. Dit jaar ligt de nadruk van de controles op jeugd en re-entry. In 2005 voerden de AID en de Arbeidsinspectie gezamenlijk 20 controles in de glastuinbouw uit om de eigen controles efficiënter te maken met minder overlast voor de tuinder.

Bij de controle op re-entry bekijkt de Arbeidsinspectie welke bespuitingen zijn uitgevoerd en welke bijbehorende beschermende maatregelen zijn genomen.

Voor kinderen en jongeren tot en met 15 jaar gelden strenge regels. Jongeren tot en met 15 jaar mogen tot 14 dagen na een bespuiting niet in het gewas werken, ongeacht welk middel is gebruikt.

Een andere informatiebron is de gereedschapskist Toedieningstechnieken van LTO Groeiservice. Op www.fytoastat.nl staat de tekst van de etiketten en veiligheidsbladen en de website www.ctb-wageningen.nl geeft veel informatie over zaken die spelen rond de gewasbeschermingsmiddelen.

Toch is niet alle informatie gemakkelijk beschikbaar. Een herkenbaar voorbeeld is dat van de handschoenen die medewerkers moeten gebruiken bij re-entry. Maar het is niet duidelijk welke handschoenen je moet gebruiken.

Werken met middelen

FNV Bondgenoten organiseert na de zomer in het kader van het project 'Werken met gewasbeschermingsmiddelen' een serie voorlichtingsbijeenkomsten over gewasbeschermingsmiddelen, persoonlijke beschermingsmiddelen en het gebruik ervan.

Uit het 'Rapport Bestrijdingsmiddelen: Weet waar u mee werkt!' van deze bond van mei 2005 blijkt dat op 80% van de bedrijven voldoende beschermingsmiddelen aanwezig zijn. De medewerkers dragen deze echter niet consequent. De helft van de werknemers, die spuit- en aanverwante werkzaamheden uitvoert, draagt bijvoorbeeld geen adembescherming.

Deze groep medewerkers draagt wel vaker persoonlijke beschermingsmiddelen dan de gewasmedewerkers.

De helft van de bedrijven controleert met regelmaat de persoonlijke beschermingsmiddelen. Voorlichting over het juiste gebruik ervan en over de risico's van het werken met gewasbeschermingsmiddelen wordt in 40% van de bedrijven echter zelden of nooit gegeven.

De inhoudelijke kennis voor de voorlichtingsbijeenkomsten komt grotendeels van Dimitri Theodori van het IVAM, een adviesbureau verbonden aan de Universiteit van Amsterdam. Dit bureau doet veel onderzoek naar arbeidsomstandigheden. Theodori houdt voor FNV Bondgenoten het dossier gewasbeschermingsmiddelen bij. Ze volgt nieuwe wetgeving op dit gebied en vertegenwoordigt daarbij deze bond. Ook is ze betrokken bij de herbeoordeling op re-entry van gewasbeschermingsmiddelen door Nefyto, in samenwerking met de Arbeidsinspectie en LTO.

Risico-index

Bij de toelating van een gewasbeschermingsmiddel wordt eerst aan de hand van de toxicologische gegevens een maximale dosis berekend, waaronder geen effecten meer optreden: de AOEL (Acceptable Operator Exposure Limit). Het CTB maakt aan de hand van modellen een inschatting van de blootstelling onder normale omstandigheden. De risico-index is de verhouding tussen de geschatte blootstelling tijdens werkzaamheden en de gezondheidskundig toelaatbaar geachte blootstelling.

Het CTB gebruikt de risico-index als hulpmiddel bij besluitvorming over de toelating van middelen. Bij een risico-index kleiner dan 1 wordt het middel toegelaten. Bij een risico-index groter dan 10 verleent het CTB geen toelating, tenzij nadere gegevens een lager risico aannemelijk maken. Bij een risico-index tussen 1 en 10 is er een potentieel risico. Toelating kan volgen, onder voorwaarde van het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen, die het risico met een factor 10 kunnen verlagen.

Re-entry, het betreden van de kas na bespuiting, is een hot item. Kennis was tot voor kort slecht beschikbaar. De bij Nefyto aangesloten fabrikanten hebben hun eigen middelen op re-entry in de glastuinbouw herbeoordeeld op basis van de methodiek van het CTB. Kijk voor informatie over re-entry op www.gewasbescherming.nl, de website die beheerd wordt door de secretaris van de werkgroep gewasbescherming van LTO Nederland.

SAMENVATTING